

Vides aktĀ«visti klĀ«tienĀ“ iepazĀ«st Ignalinas AES darbĀ«bu un radioaktĀ«vo atkritumu uzglabĀ«Ā;anu

Friday, 14 December 2007

Vides aktĀ«visti kopĀ« ar vairĀ«kiem plašsaziĀ«tas IĀ«dzekĀ«¼u pĀ«rstĀ«vjiem 12.-13. decembrĀ« devĀ«s vizĀ«tĀ“ uz Ignalinas AES, lai klĀ«tienĀ“ iepazĀ«tu un izvĀ«rtĀ«tu atomstacijas darbĀ«bas drošĀ«bu un riskus. TikšanĀ«s laikĀ« vides aktĀ«visti guva apstiprinĀ«jumu arĀ« tam, ka Ignalinas AES darbĀ«ba nav balstĀ«ta uz komerciĀ«liem principiem, jo saraĀ«¼otĀ« elektroenerĀ«Ēijas cenĀ« nav iekĀ«¼autas izmaksas, kas saistĀ«s ar AES slĀ«gšanu un izlietotĀ«s kodoldegvielas uzglabĀ«šanu, un šĀ«s izmaksas tiek segtas no valsts subsĀ«dijĀ«m vai Ā«rvalstu palĀ«dzĀ«bas fondiem.

ApmeklĀ«juma laikĀ« vides aktĀ«visti no Latvijas ZaĀ«Ā«s kustĀ«bas, Vides aizsardzĀ«bas kluba, RĀ«gas domes Vides komitejas, kĀ« arĀ« radio un televĀ«zijas pĀ«rstĀ«vjiem tikĀ«s ar Ignalinas AES Ā«enerĀ«ldirektoru, AtomenerĀ«Ēijas drošĀ«bas kontroles institĀ«cijas (VATESI) vadĀ«tĀ«ju, kĀ« arĀ« citiem AES darbiniekiem un pĀ«rrunĀ«ja jautĀ«jumus, kas saistĀ«s ar AES darbĀ«bas principiem, drošĀ«bu, slĀ«gšanas procesu un bĀ«stamo radioaktĀ«vo atkritumu apsaimniekošanu. TĀ«pat vides aktĀ«visti apmeklĀ«ja otrĀ« bloka reaktora telpu, vadĀ«bas telpu, izmešu monitoringa daĀ«¼u, izlietotĀ«s kodoldegvielas (kasešu) uzglabĀ«šanas baseinu, kĀ« arĀ« izlietotĀ«s kodoldegvielas uzglabĀ«šanas laukumu AES Ā«rpusĀ«.

AES Ā«enerĀ«ldirektors Viktors Ševaldins atzina, ka pašreizĀ«jĀ« elektroenerĀ«Ēijas tarifĀ« nav iekĀ«¼autas kodoldegvielas uzglabĀ«šanas un atomstacijas slĀ«gšanas izmaksas. LielĀ«kĀ« daĀ«¼a šo izmaksu tiks segtas no t.s. atomstaciju „SlĀ«gšanas fonda” („Decomissioning fund” – angĀ«¼u val.), ko pĀ«rrauga Eiropas Rekonstrukcijas un attĀ«stĀ«bas banka (ERAB) un kas tikai izveidots, lai sniegtu finansiĀ«lu atbalstu nedrošo AES slĀ«gšanai EiropĀ«. SaskaĀ«tĀ« ar Ignalinas AES Ā«enerĀ«ldirektora sniegto informĀ«ciju, slĀ«gšanas process ilgs apmĀ«ram 25 gadus.

Pašlaik Ignalinas AES pakĀ«peniski tiek gatavota slĀ«gšanai - pirmais reaktors tika apturĀ«ts 2004. gada beigĀ«s, bet IĀ«dz 2009. gada beigĀ«m ir jĀ«aptur arĀ« otrĀ« reaktora darbĀ«ba. Lai gan nereti izskanĀ«juši Lietuvas politiĀ«u pieĀ«tĀ«mumi, ka Ignalinas AES darbĀ«bu varĀ«tu paildzinĀ«t, taĀ«u faktiski tas nav iespĀ«jams praktisku apsvĀ«rumu dĀ«jā dzesĀ«šanas baseinĀ« trĀ«kst vietas, kur uzglabĀ«t izlietoto kodoldegvielu, kas ir augstas radioaktivitĀ«tes atkritumi.

Pirms došanĀ«s uz Ignalinas AES, vides aktĀ«visti tikĀ«s arĀ« ar Daugavpils pilsĀ«tas domes un Medumu pagasta amatpersonĀ«m, lai pĀ«rrunĀ«tu šo pašvaldĀ«bu un iedzĀ«votĀ«ju viedokli attiecĀ«bĀ« pret jaunas AES bĀ«vniecĀ«bu Latvijas pierobeĀ«¼Ā«, kĀ« arĀ« iedzĀ«votĀ«ju informĀ«šanas jautĀ«jumus. Galvenais, kas uztrauc Daugavpils rajona amatpersonas ir tas, ka pierobeĀ«¼as pagastos un DaugavpilĀ« netiek saĀ«ņemta informĀ«cija par izmešu mĀ«rĀ«jumiem 30 km zonĀ« ap Ignalinas AES un operatĀ«va informĀ«cijas apmaiĀ«ta par radioaktivitĀ«tes IĀ«meĀ«ta mĀ«rĀ«ju starp Lietuvu un Latviju praktiski nenotiek.

Alda Ozola,

Latvijas ZaĀ«Ā«s kustĀ«ba.